KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 21.12.2011
KOM(2011) 916 wersja ostateczna

2011/0451 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie oświadczenia o wyrażeniu przez państwa członkowskie, w interesie Unii Europejskiej, zgody na przystąpienie Maroka do konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Celem konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (zwanej dalej „konwencją z 1980 r.”), ratyfikowanej dotychczas przez 86 krajów, w tym przez wszystkie państwa członkowskie UE, jest przywrócenie status quo poprzez uzyskanie niezwłocznego powrotu bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych dzieci dzięki systemowi współpracy między organami centralnymi wyznaczonymi przez umawiające się strony.

Zapobieganie uprowadzaniu dzieci stanowi zasadniczą część unijnej polityki propagującej prawa dziecka, stąd też Unia Europejska podejmuje na szczeblu międzynarodowym działania zmierzające do poprawy stosowania postanowień konwencji z 1980 r. i zachęca państwa trzecie do przystąpienia do niej.

Maroko złożyło dokument przystąpienia do konwencji z 1980 r. w dniu 9 marca 2010 r. Konwencja weszła w życie w Maroku w dniu 1 czerwca 2010 r.

Artykuł 38 ust. 4 konwencji z 1980 r. przewiduje, że konwencja ma zastosowanie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi umawiającymi się państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie. Unia Europejska musi zatem zdecydować, czy wyrazić zgodę na przystąpienie Maroka. W przypadku decyzji pozytywnej państwa członkowskie powinny złożyć oświadczenie o wyrażeniu zgody na przystąpienie Maroka w interesie Unii Europejskiej.

Z uwagi na fakt, że kwestia uprowadzenia dziecka za granicę jest objęta wyłączną kompetencją zewnętrzną Unii Europejskiej, decyzję o ewentualnym wyrażeniu zgody przez państwa członkowskie na przystąpienie Maroka do konwencji z 1980 r. należy podjąć w drodze decyzji Rady.

2. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Zgodnie z orzecznictwem[1] Trybunału Sprawiedliwości, wskutek przyjęcia wewnętrznego ustawodawstwa Unii w postaci rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej („rozporządzenie Bruksela IIa”)[2], stosowanego między państwami członkowskimi od dnia 1 marca 2005 r., kwestia uprowadzenia dziecka za granicę jest objęta wyłączną kompetencją zewnętrzną Unii Europejskiej. Wymienione rozporządzenie, zwłaszcza jego art. 11, wprowadza wręcz surowsze zasady niż haska konwencja z 1980 r. dotyczące uprowadzenia dziecka przez jednego z rodziców. Odnosi się ono bezpośrednio do konwencji haskiej i utwierdza jej zasady w prawie Unii Europejskiej.

---

[1] Opinia Trybunału 1/03 z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie kompetencji Wspólnoty do zawarcia nowej konwencji z Lugano o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

[2] Dz.U. L 338 z 23.12.2001.

Konwencję z 1980 r. przyjęto ponad 20 lat przed przyjęciem rozporządzenia Bruksela IIa, w związku z czym nie zawiera ona żadnych przepisów umożliwiających przystępowanie organizacji międzynarodowych takich jak Unia Europejska (tzw. klauzula REIO). W takiej sytuacji państwa członkowskie muszą ratyfikować konwencję lub przystąpić do niej w interesie Unii Europejskiej.

Dlatego też państwa członkowskie powinny złożyć, w interesie Unii Europejskiej, oświadczenie o wyrażeniu zgody na przystąpienie Maroka do konwencji haskiej z 1980 r. Dla celów spójności i jednolitości prawa unijnego, oświadczenie o wyrażeniu zgody powinno być złożone przez państwa członkowskie równocześnie, w terminie określonym decyzją Rady. Komisja proponuje, aby wspomniane oświadczenie zostało złożone przez państwa członkowskie nie później niż dwa miesiące po przyjęciu decyzji Rady.

W kwestii praktycznego zastosowania konwencji z 1980 r. sprawą najwyższej wagi jest, aby umawiająca się strona wyznaczyła organ centralny zgodnie z art. 6 konwencji, w celu realizacji obowiązków wynikających dla niego z konwencji. Wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły organy centralne na mocy konwencji z 1980 r. Także Maroko wyznaczyło organ centralny, który jest potrzebny, aby wspierać obywateli europejskich w przypadkach bezprawnego uprowadzenia dziecka do Maroka.

Ze względu na fakt, że decyzja dotyczy umowy międzynarodowej, stosowną podstawą prawną jest art. 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wraz z art. 81 ust. 3. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

3. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Unii Europejskiej.

2011/0451 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie oświadczenia o wyrażeniu przez państwa członkowskie, w interesie Unii Europejskiej, zgody na przystąpienie Maroka do konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 218 i art. 81 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego[3],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia Europejska ustanowiła ochronę i propagowanie praw dziecka zagadnieniami priorytetowymi, jak ujęto w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, w związku z czym zapobieganie uprowadzeniu dziecka uważa za zasadniczą część tej polityki.

(2) Unia Europejska przyjęła rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej („rozporządzenie Bruksela IIa"), którego celem jest ochrona dzieci przed szkodliwymi skutkami bezprawnego uprowadzenia z domu lub zatrzymania i ustanowienie procedur gwarantujących niezwłoczny powrót dziecka do państwa jego zwykłego pobytu, a także zapewnienie ochrony prawa do kontaktów z dzieckiem i do pieczy nad dzieckiem.

(3) Rozporządzenie Bruksela IIa uzupełnia i wzmacnia postanowienia konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (zwanej dalej „konwencją z 1980 r."), która ustanawia, na szczeblu międzynarodowym, system współpracy między organami centralnymi ukierunkowany na zapewnienie niezwłocznego powrotu bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych dzieci. Reguły i zasady konwencji z 1980 r. przejmuje w szczególności art. 11 rozporządzenia Bruksela IIa.

(4) Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej są stronami konwencji z 1980 r.

(5) Unia Europejska zachęca państwa trzecie do przystąpienia do konwencji z 1980 r. i wspiera jej właściwe wdrażanie m.in.. poprzez uczestnictwo w komisjach

[3] Dz.U. C […] z […], s. […].

specjalnych organizowanych regularnie przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

(6) Unia Europejska podkreśla, że wspólne ramy prawne mające zastosowanie między państwami członkowskimi UE a państwami trzecimi mogą stanowić najlepsze rozwiązanie w przypadku delikatnych spraw uprowadzenia dziecka za granicę, kiedy zawodzą kanały dyplomatyczne i mediacja.

(7) Maroko złożyło dokument przystąpienia do konwencji z 1980 r. w dniu 9 marca 2010 r. Wejście w życie konwencji z 1980 r. miało miejsce w dniu 1 czerwca 2010 r.

(8) Artykuł 38 ust. 4 konwencji z 1980 r. przewiduje, że konwencja ma zastosowanie w stosunkach między państwem przystępującym a tymi umawiającymi się państwami, które złożą oświadczenie o wyrażeniu zgody na to przystąpienie.

(9) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a mianowicie opinią 1/03 z dnia 7 lutego 2006 r. dotyczącą zawarcia nowej konwencji z Lugano, postanowienia konwencji z 1980 r. oddziałują na prawo wtórne Unii Europejskiej w zakresie uprowadzenia dziecka za granicę i odpowiedzialności rodzicielskiej, a zwłaszcza rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej. Kwestie objęte postanowieniami konwencji z 1980 r. wchodzą zatem w zakres wyłącznej kompetencji zewnętrznej Unii Europejskiej.

(10) Na podstawie konwencji z 1980 r. jej stroną może być tylko suwerenne państwo. Unia Europejska nie może zatem przystąpić do niej ani złożyć oświadczenia o wyrażeniu zgody na przystąpienie Maroka.

(11) Dlatego oświadczenie o wyrażeniu zgody na przystąpienie Maroka powinny w interesie Unii Europejskiej złożyć państwa członkowskie.

(12) Poprzez oświadczenie państwa członkowskie powinny, w interesie Unii Europejskiej, wyrazić zgodę na przystąpienie Maroka do konwencji z 1980 r., aby konwencja ta miała zastosowanie między Unią Europejską i Marokiem. Pożądane jest, aby jej postanowienia były stosowane bezzwłocznie, biorąc pod uwagę cenny wkład konwencji z 1980 r. do kwestii ochrony dziecka na szczeblu międzynarodowym.

(13) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związana ani nie podlega jej stosowaniu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Państwa członkowskie Unii Europejskiej składają równocześnie i nie później niż do dnia [PODAĆ DATĘ: dwa miesiące po przyjęciu] oświadczenie, w interesie Unii Europejskiej, o wyrażeniu zgody na przystąpienie Maroka do konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, o następującej treści:

„[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE] oświadcza, iż, w interesie Unii Europejskiej, wyraża zgodę na przystąpienie Maroka do konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący